

3. Закон України «Про вищу освіту» (чинний). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

4. Заячук Ю. Освітні програми ЄС та можливості для викладача українського університету. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 5–19.

5. Чимбай Л., Попкова Л., Ханюк Т. Роль інтернаціоналізації системи вищої освіти України на шляху до Європейського Союзу. *Освітня аналітика України*. Київ, 2022. № 4 (20). С. 31–48.

6. DAAD Україна. Німецька служба академічних обмінів. URL: <https://www.daad.de/en/information-services-for-higher-education-institutions/further-information-on-daad-programmes/ukraine-digital/>

7. Havran M., Krokmalna Z. Academic mobility for Ukrainian students: new visions and perspectives. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 5(5). С. 88–99.

8. University of Stuttgart. URL: <https://www.uni-stuttgart.de/en/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-502-3-94>

Керекеша О. І.,

*аспірант кафедри публічного управління,
туризму та готельно-ресторанної справи
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАСЛІДКИ

Європейська інтеграція є ключовим напрямом розвитку політичної системи України. Від початку незалежності процес адаптації політичних інститутів до європейських стандартів відзначався поступовою еволюцією, що значно активізувалася після підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [10]. Впровадження європейських норм вимагає докорінного реформування державного управління, виборчої системи, боротьби з корупцією та правової системи.

Серед ключових трансформаційних процесів варто виокремити реформу децентралізації, яка стала одним із найуспішніших прикладів адаптації європейського досвіду [4]. Передача повноважень місцевим громадам сприяла підвищенню ефективності публічного управління,

посиленню фінансової самостійності органів місцевого самоврядування та розширенню їхньої ролі у прийнятті рішень [5].

Не менш важливим є впровадження цифрових технологій в управлінські процеси. Електронне урядування дозволило підвищити прозорість державного апарату, полегшити взаємодію громадян із владою та зменшити корупційні ризики [7]. Запровадження відкритих реєстрів, автоматизованих систем обліку та електронного документообігу сприяло мінімізації бюрократичних процедур і підвищенню ефективності державного управління [9].

Антикорупційна політика залишається однією з головних проблем на шляху євроінтеграції. Хоча було створено такі ключові інститути, як НАБУ, САП та Вищий антикорупційний суд, їхня ефективність досі залежить від політичної волі керівництва держави та суспільного контролю [3]. Подальше вдосконалення механізмів боротьби з корупцією має ґрунтуватися на зміцненні незалежності правоохоронних органів, підвищенні відповідальності за корупційні злочини та розширенні цифрових антикорупційних інструментів [8].

Попри позитивні тенденції, євроінтеграційні реформи стикаються з низкою викликів. Відсутність сталої політичної консолідації, вплив олігархічних груп та низький рівень довіри населення до державних інститутів суттєво ускладнюють реалізацію демократичних перетворень [6]. Окремим викликом залишається відповідність України Копенгагенським критеріям, зокрема у сфері забезпечення верховенства права, захисту прав людини та політичної стабільності [11].

Перспективи подальшого реформування політичних інститутів безпосередньо залежать від успішного впровадження інституційних змін, зміцнення громадянського суспільства та ефективного використання міжнародного досвіду [1]. Україна має сконцентрувати зусилля на гармонізації законодавства з *acquis communautaire*, розширенні інституційної спроможності державного апарату та посиленні механізмів демократичного контролю [2].

Європейська інтеграція є не лише зовнішньополітичним орієнтиром, а й необхідною передумовою для сталого розвитку демократичних інститутів. Подальші реформи повинні бути спрямовані на підвищення ефективності управління, зміцнення інституційної спроможності держави та утвердження принципів правової держави.

Список використаних джерел:

1. Гармонізація із законодавством ЄС: ключові реформи в Україні. European Policy Centre, 2023. URL: <https://epc.eu/en/Ukraine-reforms> (дата звернення: 10.03.2025).
2. Децентралізація в Україні: виклики та досягнення. Київ : Інститут регіональної політики, 2021. 240 с.

3. Кальний Ю. Антикорупційна політика в умовах євроінтеграції. Дніпро, 2022. 310 с.
4. Литвин В. Політичні реформи в Україні: оцінка та перспективи. Харків, 2017. 240 с.
5. Політична стабільність і демократія в Україні: виклики реформування. *Українська політика*. 2021. № 3. С. 15–30.
6. Програма «Східне партнерство»: ініціатива ЄС, започаткована у 2009 р. *Офіційний сайт Європейської Комісії*. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/eastern-partnership_en (дата звернення: 10.03.2025).
7. Прозорість влади через цифрові технології: європейський досвід та українська практика. Київ : Центр аналізу державного управління, 2020. 275 с.
8. Реформування системи державної служби в Україні: ключові показники ефективності (KPI). *Національне агентство України з питань державної служби*. URL: <https://nads.gov.ua> (дата звернення: 10.03.2025).
9. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: міжнародний договір від 27 червня 2014 р. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 10.03.2025).
10. Українська цифрова політика: виклики та перспективи. Київ : Аналітичний центр "OpenGov", 2022. URL: <https://opengov.org.ua> (дата звернення: 10.03.2025).
11. Європейський Союз і демократизація України: Копенгагенські критерії та механізми впливу. *Журнал європейських студій*. 2017. № 3. С. 50–65.